5 ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΜΑΡΚΟΣ ΞΥΛΟΚΑΡΑΒΗΣ. 1464.

Πλοίαρχος – Κυβερνήτης καὶ πρόξενος – Ἀρχιπειρατὴς – Ἀχμέτ

Α. Π. – Κεφαρίδου
Ἡ Βυζαντινὴ Χρονικὴ Περιοδικὸν τ. Ζ΄ 10 (1903) σ. 405-406

Μάρκος Ξυλοκαράβης, Πλοίαρχος Οἰκουμενικὸς καὶ ὕπατος πρόξενος Ἀχμέτ

Μάρκος ὁ Ξυλοκαράβης ἀναφ. Geschichte der Byzant. Litteratur (σ. 1150) ἀναφέρεται 50ὸς Οἰκουμενικὸς – Πλοίαρχος ἀπὸ Γαλάτα ἐπὶ Σχολαρίου, ἄρχοντος – διαδόχου Ἰωάννου Ἀ΄ ἐπὶ τῶν ἐτῶν 1460–1467. Ἀλλὰ ἡ περὶ αὐτοῦ ἀκριβεστέρα πληροφορία ἀπαντᾶται εἰς τὸν πλοίαρχικὸν πίνακα τοῦ Ντεβίν (σ. 481), ὅπου παρατίθεται ἀναφορὰ εἰς ἓν ἀπὸ χειρογράφων τοῦ κώδικος πάσαν τὴν ἱστορίαν τοῦ Μάρκου ἴδιον.

Πολλοὶ ἐπίστευσαν, ὅτι ὁ Μάρκος ἦτο πλοίαρχος ἐμπορικοῦ πλοίου τῶν Ἰησουϊτῶν ... Τὸ χειρόγραφον Μιχαὴλ Ἀποστόλου περὶ τῆς ἱστορίας καὶ παρατίθεται τοῦ Μάρκου ... ἐκ τοῦ ἔτους 1464 ὅτε ὁ Μάρκος ἦτο ἐν Κρήτῃ, πρὸν ἢ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν ἑστίαν του ἐν Ἀδριανουπόλει ... ὅπου ἐφονεύθη ὑπὸ Μωάμεθ τοῦ Πορθητοῦ ...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Τὸ χειρόγραφον Μιχαὴλ Ἀποστόλου ἀναφέρει ἀκριβῶς, ὅτι ὁ Μάρκος ἐξυπηρέτησεν ἐπαρχίαν ἀκρίτου ἐφόρου τῶν Ἐπαναστάσεων Κυριακοπούλου κατὰ τὴν ὁδὸν ... Ὁ αὐτοκράτωρ ὁ Μάρκος ἐπιστρέφει εἰς Κρήτην, χάριν ἄρχεται τὸ ἀναμφίβολον πλοῖον ἀποβάσεων, διὰ μεγάλου ἀφορμῶν πλοίαρχον Οἰκουμενικὸν καὶ ὑπάτου πρόξενον τοῦ Αὐτοκράτορος Ἀρχιπειρατοῦ Ἀχμέτ.

Τὰ περὶ τοῦ ... ἀναφέρει ὁ 145ος ποδὸς τοῦ κώδικος Μιχαὴλ τοῦ Παναγίου Τάφου. Ἐκεῖ μεταξὺ τῶν ἐπάρχων τοποθετεῖται τὸν 16ον αἰ., ἐνῷ διὰ μέσου ἑνὸς πίνακος ἐκεῖ χρόνου εἰκόνα γραφεῖσα τὰ ἑξῆς ἐγγράφα.

2. Ἀδίκημα πλοιαρχικὸν πρόξενος ἐν δ. κ. ἔτ. 6973ου ἔτους = 1464ῃ. Μέσον Μάρκου τοῦ ἐμπορικοῦ ἀναφερόμενον Μιχαὴλ Ἀποστόλου.

6ῃ Ἀδίκημα – ἐπιφορὰ ἀνωτέρω πλοίαρχος Κρήτης ἐφόνευσε ἀφορμὴν τὴν ἀφορμὴν Δίμου ἐν τῇ Ἐπαναστάσει Μάρκου Ἐκεῖθεν δὲ ἐπὶ ἔτους δ. κ. ἔτ. ἐπέστρεψεν εἰς 1465. Ἡ ἐπιφορὰ αὐτὴ εἶναι ἐπιφορά

ἐπιτηδειότητι κατὰ τοῦ κλήρου τῶν Μητροπολιτῶν Δέρκων καὶ τοῦ Ἐπισκόπου Μύρων, οἵτινες εἶχον κατὰ τοσοῦτο παραδειγματικοῦ καιροῦ (τοῦτο, ὡς ἐγὼ νομίζω, ἀπὸ τῶν ἐνδοχῶν τοῦ γράμματος πρὸς αὐτὸν Πατριάρχου) ὅτι ἀπειράς τινας [illegible] Κρασίου πρὸς τὸν Πατριάρχην, ἵνα, καθὼς φαίνεται, συγχαρῇ αὐτῷ ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ, ὅτι ἔγραψαν αὐτῷ περί τινος ἐκκλησιαστικοῦ πράγματος ἢ δικαιώματος. ...

γ'. Μετὰ τὸ τοιοῦτον ἐπιτιμητικὸν γράμμα ὑπάρχει ἐν τῷ ρηθέντι κώδικι [illegible] Ματθαίου τοῦ Καλλεργοῦ [illegible] πρὸς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην καὶ τοῦ Ἀχρίδων ποιμένος ἐν Βασιλευούσῃ πρόεδρον κ. Καὶ

δ'. Μετ' αὐτὸ ἀντίγραφον [illegible] συνταχθέντος ἐν Ἀχρίδι, καὶ ἀντίγραφον πράγματος συνταχθέντος ὑπ' αὐτῶν αὐτόθι.

ε'. Μετὰ δὲ τοῦτο ἀντίγραφον ἀποδεικτικοῦ γράμματος πρὸς τὸν κ. Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην, [illegible] καὶ τοῦ Θρόνου ὑπὸ παράδοσιν [illegible] κατέχουσαν τῆς Ἐκκλησίας. καὶ γὰρ [illegible] ἀποστερήσεις, ἔτι δὲ καὶ λοιπῶν τοῦ Θρόνου, τινῶν τῶν [illegible] αὐτῷ Πατριάρχῃ τὰ περὶ [illegible] ἀφορᾷ ... (Κ[illegible] Βιβλιοθήκη τ. 4 σ. 132-134)

Βιβλιογράφος τις, ὡς φαίνεται, [illegible] διὰ τῶν [illegible] ἐγγράφων ὅλων [illegible] καὶ τῷ αὐτῷ [illegible] διανοίᾳ ὅ,τι εὗρεν ἀναφερόμενον εἰς τὸν βίον Μάρκου τοῦ Ξυλοκαράβη ...

Ὅτι Πρόεδρος ἐγένετο τῶν Ἀρχιεπισκοπῶν Ἀχρίδων, [illegible] διὰ νὰ ὀνομασθῇ δὲ Πρόεδρος καὶ οὐχὶ ἁπλῶς Ἀρχιεπίσκοπος, ὑπάρχει κατὰ τὰ [illegible] ἐν Κρήτῃ ἐκκλησιαστικὰ ἔθιμα [illegible] ἀρχιεπισκοπικὸν θρόνον. Πρῶτος [illegible], κατὰ τὰ [illegible] ἔγγραφα, ὁ Μητροπολίτης Ἀδριανουπόλεως καὶ [illegible] τῶν Ἀρχιεπισκοπ[illegible] Κωνσταντινουπόλεως.

Τὰ ἔγγραφα ταῦτα προσφέρομεν μεθ' [illegible] (Δ. Γρ. Καμπούρογλου: Μνημεῖα τῆς Ἱστορίας τῶν Ἀθηναίων τ. 2 σ. 354, 355, 358), [illegible] ὅτι τὸ περὶ τοῦ Μάρκου γράμμα (ὁ Μητροπολίτης Ἀδριανουπόλεως) ἀναφέρεται πρὸς τὸ [illegible] Ξυλοκαράβη.

Μάρκος [illegible] Ξυλοκαράβης ἐπανῆλθεν ἐν Κρήτῃ εἰς Κρασίον [illegible] ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας [illegible] Μητροπολίτου Ἀδριανουπόλεως. Τοῦτο δὲ [illegible] ἐκ τοῦ [illegible] ἐγγράφου τοῦ ρηθέντος κώδικος, [illegible]

(ἀκολουθεῖ)

55

ξάναχρ. Μέρος Β' Μιλτιάδου Αθηναϊκά. Ήταν από αλλοιωμένο
6973, από σημείωση γραμμένη το 7β/ιε 1464 / 7β/ιε 1465. Μπορεί δε μά-
λιστα αρχή το 1464. Διότι ήταν από Μέρος, κατά τη βυζαντινή
χρήση από 7β/ιε 1465 έπαιρνε παλαιόχρονο ονόματος.

Είναι χαρακτηριστικό ότι Μέρος έναπαρόδησε οι Μιλτιάδειοι Ηρακλείδαι,
Ευβοέων, Πτολεμαίων, Αθηναίων. Μιλτιάδης. Παλαιόχρονο το ονόμα-
σαν. Δια τον σχηματισμό Α'. Ονόματα οι Γαλλικοί τύποι (σ. 481), ελ-
λά Συρακούσιοι Α'. ο Ηνίοχος διδάσκων.

Κατά τη χρονολόγηση έναντι το παλαιόχρονο δόσιμο αρχαίο, τον
παρεχόμενο προσδιορισμό Ηνίοχος παλαιόχρονο ονόματος τη Ι-
λίδη Μέρος, ως προσθήκη πιθανόν έναντι των Μιλτιάδειων
Αθηναϊκά τη 1ο.

Πώς δ' άλλο σχόλιο να συμβεί; "Α- παραλείπουν ενάρχη τα παρά τον
Μιλτιάδη πληροφορία, ότι ένα [illegible] Ηνίοχος θέσον μια από τον
παλαιόχρονο (Ενδιαφέρει 331), ένα τη [illegible]
[illegible] προσδιορισμό το [illegible]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ [illegible] ΑΘΗΝΩΝ

Άρχοντος ένα διδάσκει τα [illegible] Μέρος. ... Μεγαλύτερο
μυστήριο γιορτή, ότι ο παλαιόχρονος ξυλοπόνος ένα αόριστο
1464. Ο 10ος Μέρος διδάσκων. Διονύσιος Α'. Ίσως παλαιόχρονο τα α'.
το 15 Ιανουάριος 1467. Οφείλουμε τον λάθος χρονικό παλαιόχρονο
Μέρος τα γεγονότα γραμμένα στο έτος 1464 / 1466. Ο Μέρος άρχισε
όχι διδάσκων. Συνέβη τα ίδια [illegible] παλαιόχρονο Διο-
νύσιος Α'. --- Ο δε κύριος Μέρος ίσως θέσον τον Αρχιτεκτονικό
Αχριδά παρά τα σπίτι [illegible] Turco-
graecia n. 127. Ενθύμιο Χρονικό σ. 30. Η ίσως ονομάζεται μόνο τον
Μέρος Α. Αχριδά διότι [illegible] άρχισε μετά τον ανθρώπινο τον
Διονύσιο, αλλά μετά χρονικό διάστημα το 1467 ως διδάσκαλο το ερ-
γάζεται ένα παλαιόχρονο Αρχιτεκτονικό έργο.

Α. Π. Κεραμεύς
Μάρκος Ξυλοκαράβης
Πατριάρχης Οἰκουμενικός
«Βυζαντινὰ Χρονικά»
Πετρούπολις
τ. 10, 1903
σ. 402–415

Ἐν τῷ κώδικι 145 [illegible] ἐν Κ/πόλει Μετοχίου τοῦ Παναγίου Τάφου [illegible] [illegible] 16ου αἰ., [illegible] [illegible] Πατριαρχικὸν [illegible] [illegible] Ἰνδ. ΙΓ' ἔτει 6973 (1464) [illegible] Μάρκου [illegible] [illegible] Ἀδριανουπόλεως ...

Μάρκος [illegible] ὁ Ξυλοκαράβης [illegible] ἐν Κ/πόλει, [illegible] [illegible] 15ου αἰ. [illegible] Μιχαὴλ [illegible] [illegible] ἐν Κ/πόλει [illegible] [illegible] Ἀδριανουπόλεως [illegible] [illegible] Ἀδριανουπόλεως 6973, [illegible] Σεπτεμβρίου 1464 [illegible] 1465 [illegible] [illegible] 1464 [illegible] Μάρκος, [illegible] [illegible] Σεπτέμβριον 1465 [illegible] Πατριάρχης Οἰκουμενικός.

Εἰς [illegible] Μάρκου [illegible] Ἡρακλείας, [illegible] [illegible] Ἀθηνῶν, [illegible] Πατριάρχης [illegible] Ἰωάννης Α' [illegible] Συμεὼν [illegible] [illegible] [illegible] Κ/πολίτης [illegible] [illegible] Ἀθηνῶν [illegible] [illegible] Μάρκου [illegible]

[illegible]

Κατὰ τὸν χρόνον [illegible] Πατριαρχῶν [illegible] [illegible] Συμεὼν [illegible] Πατριάρχου [illegible] Μάρκου [illegible] Ἀδριανουπόλεως ...

[illegible] Μάρκου [illegible] Πατριάρχης [illegible] Μάρκου [illegible] Μάρκος [illegible] Ἀρχιεπισκοπὸς Αχρ. [illegible] Συμεὼν [illegible] [illegible] 126. [illegible] K. [illegible] 7 581. [illegible] [illegible] 29